

ZARYS DZIEJÓW CMENTARZA
PRZY ZABYTKOWYM KOŚCIELE
W BEŁKU

ZESZYTY RYBNICKIE 3 I

ZARYS DZIEJÓW CMENTARZA
PRZY ZABYTKOWYM KOŚCIELE
W BEŁKU

REDAKCJA
ANNA GRABOWSKA-ROGUS, EWA KULIK

MUZEUM IM. O. EMILA DROBNEGO W RYBNIKU

RYBNIK 2021

Zeszyty Rybnickie 31

Zarys dziejów cmentarza przy zabytkowym kościele w Bełku

Redaktor wydawnictw Muzeum im. o. Emila Drobnego w Rybniku: dr Bogdan Kloch

Redakcja: Anna Grabowska-Rogus, Ewa Kulik

Recenzja naukowa: Prof. PhDr. Bogusław Czechowicz

Korekta: Aleksandra Grabiec

Skład: Sławomir Studnik

Projekt okładki: Sławomir Studnik w oparciu o layout Hanny Stano, wykorzystano akwarelę Józefa Frankego *Kościółek drewniany w Bełku*, MRy/H/9

Muzeum

im. o. Emila Drobnego
w Rybniku

© Muzeum im. o. Emila Drobnego w Rybniku, 2021

ISBN 978-83-63959-38-8

Nakład: 200 egz.

Druk: Totem.com.pl sp. z o.o. sp. k., ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Spis treści

Bogdan Kloch, <i>Wstęp</i>	7
ks. Konrad Opitek, <i>Warto zatrzymać się w Bełku</i>	9
Bogdan Kloch, <i>Cmentarz w przestrzeni cywilizacji chrześcijańskiej dawnych wieków</i>	13
Michał Stokłosa, <i>Cmentarz przy zabytkowym kościele z XVIII w. – nasze wspólne dziedzictwo</i>	27
Ewa Caban, <i>Złamany kwiat – symbolika nagrobna na przykładzie starego cmentarza w Bełku</i>	49
Irena Kontny, <i>Drewniana świątynia w Bełku, jej wystrój i wyposażenie</i> ...	63
Adrian Poloczek, <i>Prace konserwatorskie przy polichromii wnętrza kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Bełku jako ostatni etap prac remontowo-budowlanych przy obiekcie</i>	93
Anna Grabowska-Rogus, <i>Walory edukacyjne lokalnych miejsc pamięci na przykładzie cmentarza przy zabytkowym kościele w Bełku (przykładowy konspekt lekcji)</i>	95

Wstęp

Szanowni czytelnicy, nasz kolejny „Zeszyt Rybnicki” nr 31 po raz pierwszy jest poświęcony zagadnieniom odnoszącym się do terenu powiatu rybnickiego i gminy Czerwionka-Leszczyny. To niewątpliwie dla nas nowe, ważne doświadczenie. W ten sposób staramy się szerzej nawiązać współpracę z ościennymi terenami, powiązanymi z Rybnikiem. Bełk w tej przestrzeni stanowi ciekawy przykład. Sołectwo, znajdujące się w obszarze współczesnego miasta Czerwionka-Leszczyny położonego w rybnickim powiecie ziemskim, cechuje w skali tego obszaru unikatowy, i niestety powoli odchodzący w przeszłość kompleks obiektów – stanowiących główną oś funkcjonowania społeczności wiejskiej. Sąsiadujące zabudowania: dwór – siedziba właścicieli majątku (nieistniejący), dawna szkoła oraz kościół parafialny wraz z otaczającym go cmentarzem to świadectwa przeszłości materialnej tej średniowiecznej u swej genezy wioski. Ostatni składnik tego kompleksu w postaci otoczonego murem cmentarza, był tematem spotkania popularno-naukowego we wnętrzu zabytkowego kościoła, stojącego w centralnej części nekropolii, co miało miejsce jesienią 2019 roku. W ramach spotkania, zaprezentowano wystąpienia poświęcone tak ogólnej tematyce poświęconej cmentarzom jako obiektom dziedzictwa, jak i skupione na specyfice cmentarza bełkowskiego. Spotkanie nie było przypadkowe. Poprzedziła je akcja porządkowania i inwentaryzacji cmentarza, przeprowadzona przez społeczników – pasjonatów skupionych w Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Wsi Bełk, w ramach realizacji projektu „Cmentarz przy zabytkowym kościele z XVIII w. – nasze wspólne dziedzictwo”, co skrupulatnie zostało odnotowane w trakcie wspomnianej konferencji. Miło nam zatem oddać do rąk czytelników publikację będącą efektem końcowym tego przedsięwzięcia, a wszystkim zaangażowanym w ten projekt składam serdeczne podziękowania.

dr Bogdan Kloch

Dyrektor

Muzeum im. o. Emila Drobrego w Rybniku

